

Bon any nou

Espanya és un Estat zombi. El govern espanyol prorroga els ERTE fins a finals de gener, però el SEPE no dona l'abast en la seva activitat quotidiana. A l'octubre va rebre 740.000 nous expedients, que s'afegiran als més de tres milions existents sense sortir a les estadístiques oficials d'atur. Per a moltes empreses és un nou tràmit burocràtic del tot innecessari, perquè se les obliga a demanar la reobertura d'un expedient que ja es va obrir fa sis mesos. Sobrecarregar l'administració pública respon a una decisió política del govern central: guanyar temps. El govern espanyol no té prou diners per afrontar les demandes d'empreses i treballadors. La majoria no percebran absolutament res al llarg dels pròxims mesos. I aquells que hagin percebut alguna cosa des d'abril es trobaran que al febrer el diner s'haurà exhaurit. El diner que encara circula no és físic: és diner fiduciari. És deute! I aviat ni tan sols això... Fins i tot el diner que reben els pensionistes no és més que deute; un enorme deute que es va acumulant mes a mes. El 2011 els fons de reserva de la Seguretat Social tenia més de 68.000 M€; cosa que garantia el pagament de les pensions. En pocs anys va quedar en un no res. Així que, Espanya ha anat pagant les pensions d'un mes amb la recaptació del mes anterior. Però el 2017 amb prou feines es recaptava el 45% dels diners necessaris per pagar les pensions del mes posterior; ara ja ni tan sols això. Des d'aleshores, la Seguretat Social s'ha anat endeutant quasi exponencialment, polvoritzant les previsions més pessimistes del Cercle Català de Negocis. Enguany la Seguretat Social acabarà amb un deute proper als 100.000 M€, segons un estudi recentment publicat per l'escola de negocis EAE. I si la crisi sanitària persisteix, s'anirà doblant cada any que passi; fins que un dia deixi d'endeutar-se més... En pocs mesos han tancat 350.000 empreses, mentre molts centenars de milers es troben a la corda fluixa, en situació d'impagament. Tanmateix, els seus crèdits bancaris encara no es consideren oficialment «actius tòxics». La xifra augmenta setmana rere setmana malgrat els intents dels mitjans per ocultar-la. Milions d'autònoms encara estan obligats a pagar les seves cotitzacions malgrat que han reduït la seva activitat per les restriccions de mobilitat. Encara més, el govern central ultima un nou sistema de cotització amb un augment de les quotes que afectarà la majoria d'autònoms que encara subsisteixin. És previsible que unes 440.000 empreses facin fallida els pròxims mesos, deixant incalculables deutes, rebuts, nòmines i factures pendents de pagament. Davant d'aquesta situació la morositat de les empreses augmentarà del 4,7 % actual, fins a un 18,8 % en uns pocs mesos; cinc punts més que en 2013 quan va assolir el seu màxim històric. Tenint en compte que l'últim informe del Banc d'Espanya quantifica en 12.500 M€ cada punt

percentual d'impagament, al llarg de 2021 les entitats financeres hauran d'afegir 180.000 M€ més en actius tòxics als seus balanços. A data d'octubre de 2020, només els comerciants i restauradors de Madrid ja han sol·licitat 20.000 M€ en moratòries hipotecàries: moltes d'elles a les entitats financeres que s'han fusionat (o estan en tràmits de fusionar-se) amb les entitats bancàries catalanes i basques. El carrusel de fusions bancàries s'accelera a ritme de pasdoble en un frenesí embogit que arrossegirà el Sabadell i la Kutxa sota l'òrbita del BBVA. Tanmateix, les fusions no serviran per a res. La banca espanyola no conserva ni la meitat del valor que tenia abans de 2012. Les entitats bancàries tenen una rendibilitat inferior al seu cost de capital: és a dir, perden diners només per aixecar la persiana del seu negoci. Sobren dos terços dels empleats de banca i de les oficines. Però l'acomiadament massiu imposat per les fusions no servirà de gaire. Sigui com sigui, una vegada s'hagi estès l'ús del diner electrònic, els bancs podran imposar tipus d'interès negatius als nostres estalvis. Aquesta és la veritat oculta de la smart economy. A partir d'aquí viurem temps de molta incertesa i angoixa. La propera crisi bancària mundial començarà a Espanya. I la propera crisi humanitària, també. El tancament d'empreses provocarà un irremeiable efecte dominó sobre l'economia i les famílies. L'FMI preveu taxes d'atur del 17 %; una previsió extremadament optimista que a més, no té en compte els treballadors amb expedients de regulació. Moltes famílies continuen pagant crèdits al consum i hipoteques d'immobles que fa temps varen perdre el seu valor, només per poder dir que (encara) pertanyen a la classe mitjana: una decisió del tot antieconòmica, però comprensible. Quan els ofegui la soga que un dia ells mateixos es varen posar al voltant del coll creient falses promeses de prosperitat, hauran de deixar de pagar. Aleshores, els bancs hauran d'incorporar als seus balanços més de 180.000 M€ addicionals en nous actius tòxics. Segons el Banc d'Espanya, el deute públic ja supera el 161% del PIB; xifra igualment optimista resultant de falsejar la comptabilitat nacional en incloure la prostitució, el contraban i el tràfic de drogues en el seu càlcul. La situació és tan extremadament delicada que el govern espanyol haurà de renunciar a l'ajuda dels 140.000 M€ del fons de reconstrucció de la UE. Espanya, ni pot complir les condicions imposades, ni pot assumir més deute per petit que sigui el tipus d'interès. La desacceleració econòmica ens acosta perillosament a la fallida. L'aturada de l'economia provocarà un descens del PIB que ningú gosa predir. Quan el PIB acumuli una caiguda del 20 %, el deute públic espanyol superarà el 200 %. Després d'això no hi ha res... és el caos absolut: allò que el Deutsche Bank nomena l'Era del Desordre. El govern espanyol sap molt bé com jugar amb els temps. Preveu que la ciutadania no reaccionarà fins a les primeres mesures que estableixin restriccions a la disposició de diners en efectiu dels bancs. Aleshores descobrirem que la garantia de 100.000 € pels dipòsits bancaris és completament falsa. Ja ens ho va advertir l'economista francès Philippe Herlin: el Fons de Garantia de Dipòsits de França només garanteix 1 € per cada 778 € en dipòsits bancaris. Per aquest motiu, Macron va proposar la creació d'un fons de garantia europeu. si l'Estat francès no és garantia de res, ja podem imaginar

quina garantia ens pot oferir l'Estat espanyol. El 2012 el fons espanyol de garantia de dipòsits bancaris disposava de 8.000 M€; però hauria necessitat més de 60.000 M€ només per garantir els dipòsits dels clients de Bankia. La seva nacionalització va evitar la imposició de restriccions a les disposicions de capital en efectiu. Enguany, aquest fons té de poc més de 2.100 M€, i la crisi afectarà a tot el sistema bancari. Fa poques setmanes, desenes de milers de clients del BSCH de la província de Cadis varen trobar-se els seus comptes corrents amb saldo 0. L'entitat ho va atribuir a un error informàtic. Probablement, ningú al BSCH no deu saber ni qui controla els seus propis sistemes informàtics. En qualsevol cas, seria un suïcidi que la UE s'arrisqués a crear cap fons de garantia bancaria just abans del col·lapse de l'economia espanyola. Seria de ximples! Així que només ho farà a misses dites, per evitar un efecte dominó sobre la resta d'Europa. Malauradament, Catalunya encara és a la cistella de les pomes podrides, en part per incompetència dels seus governants; quan no ens correspondria ser-hi. La qüestió que se'ns planteja ara és saber què estem disposats a fer els catalans per evitar que Espanya ens arrossegui en el seu obscur destí. Només hi ha una resposta: prescindir dels partits del règim del 78, fer foc nou i anar per ells abans que algú vingui per nosaltres reclamant-nos una factura que no ens correspon pagar.

Albert Pont, President del Cercle Català de Negocis.